

Jak létají balóny?

Možná jste si někdy říkali, proč se na obloze objevuje tolik balónů, jak vysoko vlastně létají a zda se dají vůbec řídit.

Balón se ve vzduchu pohybuje přesně tak, jak fouká vítr, ale pilot má let stále pod kontrolou. Řídí ho především výškou – v různých výškách totiž vítr často vane jiným směrem a jinou rychlostí. Pilot proto pečlivě sleduje počasí a volí výšku, která ho dovede požadovaným směrem. Právě tato práce s výškou je základní princip řízení balónu.

Proč balóny startují brzy ráno nebo pozdě večer?

K bezpečnému letu potřebuje balón dobré počasí, tedy počasí s dobrou viditelností, bez deště a bouřek, se stabilním slabým větrem. Kromě zimního období můžete spatřit balón téměř výhradně brzy ráno, kdy je vzduch klidný a chladný, nebo naopak až pozdě večer, kdy už balón tolik neovlivňují termické proudy. Každý let se dopředu plánuje podle předpovědi větru, aby trasa vedla nad bezpečnými oblastmi a pilot mohl snadno najít vhodné místo k přistání.

Jak pilot ovládá výšku horkovzdušného balónu?

Výška balónu se ovládá jednoduše – pomocí plynového hořáku, který ohřívá vzduch uvnitř balónového obalu. Tím pilot mění vztlak, a tedy stoupaní nebo klesání balónu. Když pilot zahřívá hořákem vzduch v obalu, balón začne stoupat. Pokud hořák vypne (přestane topit), vzduch uvnitř balónu pomalu chladne, stává se těžším a balón klesá.

Na rozdíl od letounů nebo vrtulníků nemá balón žádné možnosti řízení do stran – jak je uvedeno výše pilot může ovlivnit pouze výšku, nikoli směr. Pilot ale plánuje let tak, aby zvolená výška odpovídala směru větru, který ho bezpečně dovede nad zamýšlenou oblast. Místo startu se vybírá právě podle směru větru – tak, aby let probíhal nad bezpečným terénem a bylo možné bezpečně přistát.

Jak nízko smí letět balón? Proč nedodržíme předepsanou výšku?

Nejnižší přípustná výška letu balónu je 150 metrů nad terénem nebo vodní hladinou, nad obydlenou oblastí je to 300 metrů. Toto však neplatí, když balón po startu stoupá nebo když naopak klesá, aby mohl přistát. A právě přistání je jedna z nejtěžších fází celého letu. I když balón nelze přesně nasměrovat jako klasické letadlo, zkušený pilot má díky správnému plánování a práci s výškou poměrně přesnou představu, kam vítr balón zanese a kde bude možné bezpečně přistát. Fáze přiblížování (klesání) na přistání je časově delší než u klasických letadel. Lidem, kteří balón ze země pozorují, se může zdát, že pilot porušuje předpisy, letí schválně nízko, aby snad cestujícím více ztraktivnil jejich let či narušoval něčí soukromí. Ne, toto není běžná praxe pilotů. Piloti se snaží vybrat si nejvhodnější plochu na přistání a to tak, aby pokud možno nezničili úrodu na poli a aby k nim mohlo přijet doprovodné vozidlo. I při velmi pečlivém plánování nelze přesně určit místo přistání – vítr může mít v různých výškách drobné odchylky. To je přirozená součást balónového létání, které ale zůstává plně bezpečné a řízené.

Proč jich létá tolik? Ruší nás to.

Balónové létání je dnes oblíbenou formou zážitkové turistiky a zájem o ní stále roste. Každoročně se prodají tisíce letenek. Provozovatelé balónů nabízejí různé oblasti a trasy, které lákají svým výhledem nebo atmosférou. Není proto výjimkou, že v některých oblastech, zejména kolem turisticky atraktivních míst, vidíte na obloze více balónů najednou. V jiných částech republiky se naopak balón objeví jen výjimečně. Přesto, že se piloti balónů snaží být co nejvíce ohleduplní a používají režim tzv. tichého hořáku, jsou balóny letící v menších výškách slyšet. Piloti využívají databázi tzv. citlivých míst

(publikaci Českého balónového svazu) a přistáním v blízkosti obydlených oblastí a zvláště citlivým místům se snaží vyhýbat.

Platí, že provozovatelé balónů mají právo využívat vzdušný prostor tohoto státu, a i když není intenzita provozu balónů momentálně regulována, každý pilot má povinnost dodržovat pravidla a řídit se bezpečnostními a meteorologickými podmínkami.